

4
D13 $\frac{4}{309}$

Д/3 $\frac{7}{302}$

АРХИВЪ

УПРАЗДНЕННАГО

ПИНСКАГО ЛЕЩИНСКАГО МОНАСТЫРЯ.

А. И. Миловидова.

ИЗДАНИЕ
ИМПЕРАТОРСКАГО ОБЩЕСТВА ИСТОРИИ И ДРЕВНОСТЕЙ РОССИЙСКИХЪ
при Московскомъ Университетѣ.

2248
3

МОСКВА.

1900.

D 13 $\frac{7}{302}$
mt

АРХИВЪ
УПРАЗДНЕННАГО
ПИНСКАГО ЛЕЩИНСКАГО МОНАСТЫРЯ.

А. И. Миловидова.

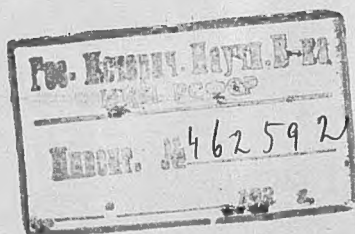
ИЗДАНИЕ
ИМПЕРАТОРСКАГО ОБЩЕСТВА ИСТОРИИ И ДРЕВНОСТЕЙ РОССИЙСКИХЪ
при Московскомъ Университетѣ.

2248
3

МОСКВА.
Университетская типографія, Страстной бульварь.
1900.

Печатано подъ наблюденіемъ Члена-Соревнователя А. И. Миловидова.

Въ предмѣстьѣ г. Пинска, гдѣ при впаденіи р. Струменя въ Пину, высятся первой величины курганъ, извѣстный въ народѣ подъ названіемъ «могилы Миндовга», рядомъ съ нимъ стоитъ древняя деревянная церковь. Архитектура ея ясно указываетъ на происхожденіе въ уніатскую эпоху съ нѣкоторыми позднѣйшими пристройками. Эта церковь — остатокъ древнѣйшаго и знаменитѣйшаго въ Западной Руси Лещинскаго монастыря. Въ свое время (до XVIII в.) онъ, можно сказать, былъ центромъ религіозной жизни обширнаго Приприпетскаго Полѣсья: при немъ иногда проживали пинско-туровскіе владыки, въ немъ находилась чтимая икона Успенія Пресвятой Богородицы. Сохранившіяся богослужебныя книги списанья Лещинскихъ иноковъ¹⁾, а также нѣкоторыя указанія на существованіе въ монастырѣ школы (XVII в.) ясно свидѣтельствуютъ, что онъ имѣлъ не малое просвѣтительное значеніе въ жизни края. Насколько былъ чтимъ Лещинскій монастырь, — за это говорятъ многочисленные денежные вклады и имущественныя записи на него какъ князей, такъ и простолюдиновъ пинскаго удѣльнаго княжества. Особенно много жалованныхъ грамотъ, привелеевъ и льготъ было дано монастырю отъ благочестивыхъ князей Пинскихъ Омельковичей и Ярославичей, не щадившихъ на него своихъ средствъ²⁾. Благодаря этому въ XVI в. Лещинскій монастырь былъ однимъ изъ богатыхъ землевладѣльцевъ Литовской Руси, такъ что за обладаніе имъ идетъ продолжительная борьба у православныхъ съ уніатами, а потомъ и между послѣдними. Съ 1603 года король польскій по праву патроната началъ отдавать монастырь самымъ выдающимся дѣятелямъ уніи и уніатскимъ митрополитамъ, которые титуловали себя архимандритами лещинскими, какъ теперь православные кіевскіе митрополиты именуются архимандритами Кіево-Печерской

¹⁾ Таковы отрывки пинскаго Апостола XIV в., Апостолъ XVI в. (хранится въ пинскомъ Б. монастырѣ), Кормчая (въ Вилен. Публ. Библиотекѣ). Добрянскій. Описание рукописей Вил. Пуб. Библиотеки, стр. 387. Какъ видно изъ инвентарей, въ монастырѣ хранились писанныя свято-отеческія творенія.

²⁾ Большинство напечатано въ изд. Вил. Арх. Комиссіи „ревизіи пущъ и переходовъ звѣринныхъ“ Г. Б. Воловича и въ „Актахъ“.

Лавры. Церковныя нестроения Литовской Руси и начавшаяся тамъ въ концѣ XVI в. великая религіозная борьба, перешедшая затѣмъ въ борьбу культуръ и народностей ¹⁾, содѣйствовала постепенному обѣднѣнію монастыря и утратѣ его значенія: въ XVII и XVIII вв. онъ теряетъ почти все свои земельныя владѣнія и кончаетъ свое существованіе въ 1839 году незначительною униатскою обителью.

Исторія Лещинскаго монастыря очень любопытна: она, можно сказать, представляетъ собою довольно полную скорбную лѣтопись православія на Приприпетскомъ Полѣсьи, лѣтопись, — многія страницы которой написаны кровавыми буквами. Къ сожалѣнію, лѣтопись Леща (какъ называется монастырь въ архивныхъ документахъ XVI—XVII в.) не написана подробно и все попытки написать, или хотя обозначить хронологически ея главнѣйшіе моменты нельзя назвать удачными ²⁾. Не имѣя подъ рукой достаточно архивнаго матеріала, историки Леща обращаются обыкновенно къ народнымъ преданіямъ, окружающимъ происхожденіе монастыря ореоломъ чудесныхъ сказаній и относящихся начало его ко временамъ св. Владимира, ходившаго на Ятвяговъ и по пути основавшаго Лещинскій монастырь ³⁾. Затѣмъ у историковъ слѣдуетъ ссылка на Нарбута и Стрыйковского ⁴⁾, утверждающихъ, что въ Лещинскомъ монастырѣ въ 1263 году проживалъ сынъ Миндовга Войшелгъ (въ монашествѣ Романъ), скрываясь отъ убійцъ своего отца. Оставляя разсмотрѣніе и проверку этихъ сказаній до полной исторіи

¹⁾ Историческій очеркъ этой борьбы на Полѣсьѣ можно найти въ нашей статьѣ: „Положеніе православія и русской народности въ Пинскомъ удѣльномъ княжествѣ до 1793 года“. Чтенія Общ. люб. дух. просвѣщенія. 1894 г. № 4.

²⁾ Напр., Звѣринскій (Матеріалы для ист.-ст. описанія р. монастырей) и Строевъ (Списки іерарховъ русской Церкви) прямо смѣшиваютъ Лещинскій монастырь съ пинскимъ же Богоявленскимъ. Въ ист.-ст. описаніи Минской епархіи архимандрита Николая даются лишь короткія отрывочныя хронологическія свѣдѣнія изъ исторіи монастыря.

³⁾ Преданіе это было такъ распространено, живуче и внушало такую вѣру, что на него, какъ на фактъ историческій, ссылаются въ дѣловыхъ бумагахъ XVIII в. Въ архивѣ Несвижскаго замка (teka 85) находится письмо (1779 г.) Гедона Горбацкаго, еп. Пинскаго (униата), къ кн. Радзивиллу, въ которомъ говорится, что село Вильча (Пинскаго уѣзда) дано епископіи Пинско-Туровской княземъ Владимиромъ (Арх. Николая ист.-ст. описаніе Минской епархіи стр. 135—136). Въ разобранномъ нами Лещинскомъ архивѣ мы однако не встрѣтили никакихъ указаній и упоминаній о селѣ Вильчѣ.

⁴⁾ Narbutt. Dzieje narodu Litowskiego. IV, p. 121.

монастыря, мы пока кратко познакомимъ съ главнымъ собраніемъ архивныхъ матеріаловъ для этой исторіи.

При нынѣшней Лещинской церкви находится небольшой архивъ. Сохранившаяся опись его начала нынѣшняго столѣтія показываетъ, что не такъ еще давно онъ былъ обширнѣе и заключалъ много интересныхъ документовъ. Но часть его была передана въ архивъ уніатскихъ митрополитовъ, часть въ архивъ Минской дух. Консисторіи, а нѣкоторые документы пропали на мѣстѣ стараніями мѣстныхъ изслѣдователей. Теперь въ немъ 20 связокъ, заключающихъ до 800 документовъ разной величины, писанныхъ на западно-русскомъ, польскомъ, латинскомъ и русскомъ имперскомъ языкахъ. Судя по старой описи, наиболѣе древнимъ документомъ въ Лещинскомъ архивѣ была жалованная грамота монастырю пинскаго князя Юрія Наримунтовича. Въ настоящее время этой грамоты нѣтъ, и древнѣйшіе документы начинаются съ XVI в. жалованными грамотами (въ копіяхъ) князя Ѳеодора Ивановича Ярославича и его супруги Елены. Въ продолженіе двухъ лѣтъ намъ удалось прочесть и описать до 600 документовъ, кончая XVIII в. По содержанію ихъ можно раздѣлить на три главныхъ отдѣла: одни изъ нихъ имѣютъ церковно-историческій интересъ, другіе—экономическій, но большинство—документы судебныя. Къ первому относятся: переписка игуменовъ и архимандритовъ лещинскихъ съ епископами пинскими (православными и уніатскими), охранная грамота монастырю пинскихъ князей и королей польскихъ, привилеи послѣднихъ, выданные разнымъ лицамъ на архимандрію Лещинскую, вводные листы на ту же архимандрію уніатскихъ митрополитовъ, сдаточные инвентари монастыря, извлеченія изъ городскихъ, земскихъ и ревизорскихъ книгъ г. Пинска. Документы эти даютъ оч. цѣнныя свѣдѣнія объ епископахъ пинско-туровскихъ и игуменахъ лещинскихъ, о состояніи церковнаго управленія при православныхъ и уніатскихъ епископахъ, о составѣ пинской капитулы и ея юрисдикціи, объ отношеніи къ православнымъ и уніатамъ польскихъ королей, объ украшеніи православныхъ храмовъ, при чемъ инвентари даютъ возможность прослѣдить постепенную замѣну православнаго ритуала и символики католическими. Наконецъ, этими документами даются цѣнныя историческія свѣдѣнія объ уніи на Полѣсѣи и о самомъ Лещинскомъ монастырѣ.

Ко второму разряду документовъ относятся всѣ жалованныя грамоты пинскихъ князей и польскихъ королей, дарственные записи «подушѣ» (на поминъ) дворищъ и разныхъ угодій частными лицами, хозяйственныя инвентарныя записи, купчія и обмѣны земельныхъ участковъ и т. п. Изъ нихъ мы прежде всего узнаемъ о движимомъ и не-

движимомъ монастырскомъ имуществѣ. Въ началѣ XVII в. Лещу принадлежало 8 селеній (Овсемирово, Любель, Сухое, Тарвовичи, Вульвичи, Заглубочье, Житновичи и Потаповичи), 9 дворищъ, 6 озеръ, свыше 20 разныхъ угодій («ловы», «бортъ», «сѣножати» и т. п.) и около 100 крестьянъ. Сборы съ послѣднихъ въ пользу монастыря производились деньгами, скотомъ, хлѣбомъ, сѣномъ, медомъ, воскомъ. Сборы эти по-видимому не были тягостны, равно и другія отношенія: процессовъ монастыря съ крестьянами не встрѣчаемъ, напротивъ, онъ отстаиваетъ всегда интересы своихъ «подданныхъ». Названіе ихъ «хлопами» употребляется только въ документахъ второй половины XVI в., когда встрѣчаемъ случай обмѣна архимандритомъ А. Терлецкимъ хлопа на 6 морговъ земли и водвореніе «хлоповъ» (1588 г.) на чиншъ (по 50 грошей въ годъ и по возу сѣна съ каждой полволоки). Изъ тѣхъ же документовъ мы узнаемъ о государственныхъ повинностяхъ монастыря о состояніи сельскаго и монастырскаго хозяйства, о цѣнахъ на хлѣбъ и жизненные потребности Литовской Руси XVI—XVIII вв.

Къ третьему разряду документовъ относятся многочисленныя судебныя дѣла лещинскихъ игуменовъ и архимандритовъ. Въ XVI в. они судятся съ владыками пинскими «объ отобраніи церковныхъ вещей» съ пинскими старостами Хвальчевскимъ и Лавриномъ Войною о неправильномъ размежеваніи монастырскихъ владѣній, судятся съ мѣщанами и землянами объ отнятіи движимыхъ и недвижимыхъ имуществъ, о насиліяхъ, оскорбленіяхъ и убійствахъ монастырскихъ подданныхъ. Съ начала XVII в. судебные процессы монастыря становятся непрерывными: къ имущественнымъ притѣсненіямъ присоединяются угнетенія по вѣрѣ.

На основаніи архива пинскаго Лещинскаго монастыря важнѣйшіе моменты его исторіи представляются въ такомъ видѣ. Послѣ княженія Олельковичей и Ярославичей, создавшихъ золотой вѣкъ православія на Полѣсѣ, Лещинскій монастырь продолжалъ процвѣтать и расширять свои имущественныя владѣнія. Королева Бона, которой переданъ былъ въ пожизненное владѣніе г. Пинскъ, по смерти кн. Θεодора Ивановича, подтвердила привилеи и записи послѣдняго на Лещъ. Но въ ея правленіе начинаетъ усиливаться колонизація поляковъ въ Литву, такъ что на Брестскихъ сеймахъ (1542—1545 г.) Литовцы жаловались Сигизмунду, что «въ Литвѣ и Руси уряды и тѣнства розданы ляхамъ»¹⁾. Польскій католическій элементъ въ Пинскѣ еще болѣе усилился съ Люблинской уніи, когда поляки сдѣлались тамъ землевла-

¹⁾ Батюшковъ. Бѣлоруссія и Литва стр. 158.

дѣльцами. Въ это время Лещинскій монастырь хотя привилеемъ Сигизмунда III-го былъ обращенъ въ архимандрію, независимую отъ мѣстнаго епископа, съ подтвержденіемъ всѣхъ имущественныхъ правъ, хотя украсился новою церковью (1584 г.) во имя Успенія Пресвятой Богородицы и получилъ новыя «наданя» отъ кн. Велятицкихъ, Кирдеевичей, Полоза и др., но изъ судебныхъ процессовъ конца XVI в. видимъ, что въ его жизни, какъ и во всей западно-русской Церкви, появились нестроенія и что православныхъ иноковъ начинаютъ тѣснить католики. Въ началѣ уніатскаго движенія монастырь въ лицѣ своего архимандрита Елисея Плетенецкаго является защитникомъ православія, призывая своими грамотами жителей повѣта пинскаго и сосѣднихъ съ нимъ стоять за отеческую вѣру ¹⁾. Когда въ 1596 г. унія все же была объявлена, Пинскъ, какъ городъ многолюдный, извѣстный своею религіозностью и преданностію православію ²⁾, привлекъ особое вниманіе уніатскихъ дѣятелей. Послѣ уніата Леонтія Пельчицкаго туда епископомъ былъ назначенъ подписавшій унію Іона Гоголь, который прежде всего отобралъ въ унію двѣ главныя православныя церкви и Лещинскій монастырь, сдѣлавшійся послѣ того предметомъ купли и продажи. Пользуясь правомъ патроната, Сигизмундъ III въ 1603 г. передалъ его митрополиту Ипатію Поцѣю, который, вытѣснивъ оттуда ревнителя православія—архимандрита Елисея Плетенецкаго, передалъ первоначально монастырь священнику Аввакуму Петровичу съ женою и дѣтьми, а въ 1605 г. Елисею Русовскому. У послѣдняго въ 1607 г. Плетенецкому послѣ упорной борьбы удалось снова отнять себѣ Лещъ, причемъ нѣкоторое время за него управлялъ чернецъ Гермогенъ Тышкевичъ ³⁾.

Вмѣстѣ съ борьбою за монастырь ревностному Плетенецкому пришлось вести борьбу и за его имущество. Начавшіяся послѣ введенія уніи притѣсненія православныхъ развязали руки своеволію польской шляхты, которая набросилась на имѣнія православныхъ монастырей, церквей и духовенства. Архивъ Лещинскаго монастыря за время управленія имъ Плетенецкимъ наполненъ судебными процессами о грабежахъ панами и шляхтой монастырскихъ имѣній и насиліяхъ надъ монастырскими крестьянами. Особенную изобрѣтательность и дѣятельность проявляли кн. Велятицкіе, потомки—рenegаты благотворителей:

¹⁾ Наша статья „О положеніи православія и русской народности въ г. Пинскѣ“ стр. 39—40.

²⁾ Въ немъ тогда было 16 православныхъ церквей и 2 монастыря.

³⁾ См. Приложение № III.

Лещинскаго монастыря XVI в. ¹⁾). Они, желая отнять село Овсемирово, то увозили хлѣбъ, то не разъ грабили его, нарядивъ своихъ людей татарами, а въ 1611-мъ году они, напавъ на село ночью, забрали всѣхъ крестьянъ (40 человекъ) съ ихъ имуществомъ и скотомъ, такъ что остались пустыя избы, и перевезли ихъ въ свою деревню. Когда послѣ продолжительнаго процесса они должны были возвратитъ крестьянъ обратно, то все село было выжжено ими до тла.

Въ 1615 году Сигизмундъ III подъ предлогомъ, что Плетенецкому, бывшему тогда намѣстникомъ Кіево-Печерской Лавры, за дальностью неудобно управлять Лещинскимъ монастыремъ, а чернецъ Тышкевичъ не имѣетъ на то «данины», приказалъ пинскому старостѣ отобрать монастырь и передать Василисѣ Сапѣжанкѣ—воеводинѣ Минской, игуменьѣ виленскихъ базилианокъ, въ вѣдѣніи которой онъ состоялъ до 1631 года, когда она уступила свои права уніатскому митрополиту Іосифу Рутскому. Послѣдній передалъ монастырь еп. Галицкому Рафаилу Корсаку (1633 г.) (впослѣдствіи митрополиту Кіевскому), вмѣсто котораго монастыремъ управлялъ въ 1837 г. Александръ Корсакъ съ женой Келяровной, изгнанной Никифоромъ Лазовскимъ, получившимъ Лещъ въ 1639 году отъ Владислава IV-го. Къ этому времени всѣ пинскія церкви (16) были отняты у православныхъ и переданы уніатамъ, оставалась лишь одна Ѳеодоровская, за которую пинскіе мѣщане ведутъ упорную борьбу съ переменнымъ счастьемъ. Эта борьба, поддерживая и укрѣпляя постоянно ненависть и ожесточеніе, во время казацкихъ возстаній перешла въ открытый бунтъ. Въ 1648 г. пинчане призвали къ себѣ казаковъ и, выгнавъ польскій гарнизонъ, произвели буйства и рѣзню католиковъ ²⁾). Городъ былъ взятъ поляками штурмомъ и преданъ мечу, грабежу и пламени, при чемъ былъ ограбленъ и Лещинскій монастырь. По Зборовскому договору слѣдующаго года при восстановленіи православія онъ со всѣми имѣніями былъ отданъ православному Кіевскому митрополиту Сильвестру Коссову, который поставилъ въ немъ православнаго настоятеля Іосифа Нелюбовича Туеальскаго. Объ этой интересной и недостаточно выясненной личности въ Лещинскомъ архивѣ есть нѣсколько документовъ, характеризующихъ его какъ ревнителя православія. Такая уступка православію со стороны польскаго короля Яна Казимира объяснялась лишь стѣснительнымъ его по-

¹⁾ См. Приложение II.

²⁾ О бунтѣ г. Пинска и объ усмиреніи онаго въ 1648 г. переводъ съ польской рукописи XVII в. см. Чт. Имп. Общ. Исторіи и Древностей Россійскихъ 1847 г., стр. 32.

ложеиіемъ, но съ измѣненіемъ послѣдняго въ 1651 г. отъ того же короля старостѣ пинскому кн. Радзивиллу послѣдовалъ приказъ, «не взирая на прежнія грамоты и привилеи наши» отобрать Лещъ со всѣми имѣніями отъ Тукальскаго и передать въ пожизненное владѣніе уніатскому митрополиту Григорію Колендѣ. Къ привелею былъ присоединенъ универсалъ пинскимъ жителямъ, гдѣ говорилось, что уступка православію и передача дизунитамъ Леща была сдѣлана «для сохраненія спокойствія посполитаго и избѣжанія дальнѣйшаго пролитія христіанской крови»; но такъ какъ такое снисхожденіе нимало не смягчило грубаго народа, напротивъ, Зборовскій трактатъ нарушенъ ихъ непрестанными бунтами, то это понуждаетъ подчинить ихъ оружіемъ», почему и передается Лещъ уніатамъ. Жители города, если бы дезуниты оказали затрудненіе въ исполненіи этого приказанія, должны помогать канцлеру и его делегатамъ ¹⁾. Тукальскій до 1667 г. велъ процессъ съ Георгіемъ Колендой и поставленнымъ имъ Жоховскимъ за монастырь и противъ возведенныхъ на него обвиненій въ ограбленіи монастыря. Такъ какъ Пинскъ заключилъ договоръ съ Хмѣльницкимъ (1656 г. ²⁾), то постоянная помощь отъ казаковъ и повсемѣстное возстановленіе православія на Полѣсѣ ³⁾, способствовали тому, что во все время процесса Тукальскаго Лещинскій монастырь оставался въ сущности православнымъ (до 1662 г.).

Послѣ андрусовскаго договора (1667 г.) притѣсненія православныхъ со стороны польской власти (свѣтской и духовной) и со стороны народа начинаютъ проявляться съ крайнимъ фанатизмомъ и выражаются оффиціально въ цѣломъ рядѣ законодательныхъ мѣръ. Православіе болѣе уже не возвращается въ стѣны Лещинскаго монастыря до 1839 года. Напротивъ, монахи его проявляютъ постоянную нетерпимость и вражду къ православному пинскому Богоявленскому монастырю, хотя и сами много терпятъ отъ католиковъ. Лещинскій архивъ XVIII в. наполненъ судебными дѣлами главнымъ образомъ по поводу защиты монастырскихъ имуществъ отъ посягательствъ на нихъ своевольной шляхты, не желающей возвращать монастырю его древнихъ достояній, не смотря на постановленія Виленскаго Трибуната и распоряженія королей.

Прилагаемъ слѣдующіе документы изъ Лещинскаго архива:

¹⁾ См. Приложение V.

²⁾ Памятники, изд. Кіевской Арх. Ком. III п. № XXXV, стр. 145—152.

³⁾ Вилен. Арх. Сборникъ VI, № 141. Наша статья „Пинскій Богоявленскій монастырь“. Вилен. Календарь 1897 г.

1) Выпись изъ пинскихъ градскихъ книгъ о сдачѣ Лещинскаго монастыря послѣ еп. Леонтія Пельчицкаго дворянину Александру Плетенецкому 1595 г. Писана по-русски полууставомъ на пергаменой бумагѣ.

2) Жалоба Елисея Плетенецкаго, арх. Лещинскаго, на Велятицкаго 1611 г. Писана по-русски полууставомъ на бумагѣ.

3) Грамота Сигизмунда III-го 1615 года воеводѣ Феодору Скумину о передачѣ мужского Лещинскаго монастыря Василисѣ Сапѣжанкѣ, воеводинѣ Минской. Писана по-русски.

4) Инвентарь пинскаго Лещинскаго монастыря 1620 года. Писанъ по-русски.

5) Собрание привилеевъ польскихъ королей на Лещинскую архимандрію. Писаны по-польски.

1.—Сдаточный инвентарь Пинскаго Лещинскаго монастыря дворянину Александру Плетенецкому по смерти Епископа Пинскаго Леонтія Пельчицкаго 1595 г.

Видимусь сѣ книгъ кгородскихъ замку господарского повету Пинского.

Лита отъ нароженя Хрыста Сына Божего тысяча пятсотъ девятдесять пятого мисяца октебра семнадцатаго дня.

Прышодшы до владу господарского замку Пинского до мене Крыштофа Скимонта судіи кгородского повету Пинского в тотъ часъ будущего на вrade кгородскомъ у замку Пинскомъ в объеханію іего милости пана Александра Рагорского подстаростего Пинского до суду головного Трибунального до Менска на терминъ справъ воеводства Берестеского и повету Пинского дворянинъ его королевской милости панъ Михайло Шостовецкій, а возныи повету Пинского Семень Козляковски оповѣданіе и сознаніе учинилъ водлугъ унивентару, который унивентаръ подъ печатми своими приложенными и с подписами рукъ своихъ и подъ двема печатми приложенными и з двема подписми рукъ стороны у вономъ унивентару написанными передо мною на вrade ку записаню до книгъ кгородскихъ Пинскихъ покладали тотъ инвентаръ слово одъ слова такъ се всобе маеть. За розказанемъ іего королевской милости пана нашего милостивого и листомъ писаннымъ з Кракова подъ датою

року тисеча пятсотъ деветдесять пятого мисяца августа двадцать шостого дня до мене Михайла Шостовицкого дворанина іего королевской милости в которомъ листе іего королевска милость нашъ милостивы панъ до мене писаты розказаты рачилъ, абымъ по смерти зешлого велєбного отца Леонтыя Пелчыцкого владыки Пинского и Архимандрыта Лещинского, Архимандрытство Лещинское зовсимъ на все з скарбы церковными, з манастыромъ и в немъ будованемъ з кгрунты, землями, з селы, з подданными, нихъ кгрунтами и вшелякими пожытками и повинностями и зовсимъ на все, яко се тое архимандрыцтво само всобе и во всихъ своихъ пожиткахъ здавна мело и теперь маєть водлугъ данины его королевской милости пану Александру Плетенецкому, которому то его королевска милость, тое архимандрыцтво Лещинское з ласки своей даты рачылъ з рамены его королевской милости подаль, яко жъ я заховываючысе в томъ водлугъ розказаня іего королевской милости, пана нашего милостивого в року теперешнемъ тисеча пятсотъ деветдесять пятого мисяца октября трынадцатого дня, кдымъ до Пинску прыехалъ скарбы церкви манастыра Лещинского такъ тежъ листы и привилы ку тому монастыру належачые и потребные которые по смерти отца Леонтыя Пелчыцкого Владыки Пинского, Архимандрыта Лещинского панъ Александръ Рагорскъ Подстаростыи Пинскій, а панъ Миколай Ушакъ Куликовски, Писаръ провентовы іего милости княжаты Юрія Кобытуовича Збараского, Старосты Пинского в заведоване своеіе были взяты маючы пры себе возного повету Пинского Семєна Козляковського и Шляхта Ивана Игнатовича Рабка и Адама Шатура отнихъ отбывавшы пану Плетенецкому подаль напервей скарбы церковныє, то ієсть: напрестольноіє Евангеліє на чорномъ оксамите ієсть срыбромъ оправное злотыстое, защепокъ нєть, крестъ сребренъ злотыстыи ієсть, каменне в немъ осмъ, панагыя нєть з матыцею перловою, камней в немъ два, кєлиховъ два, сребренныхъ одєнь большы, миска сребреная и звезда нєть. Рызь двое, одни мухояру бурнилного, а другіє полотна Московского старыє обоіє, петрахилей новыхъ два, одєнь адамашки блєкитныє нєть, а другыє буркательныє, старыє поручіє троє, все старыє, завєсь адамашковы бурнатныи нєть старыи палиць злоголавныхъ шєсть нєть, чотыры новыхъ а два старыхъ, завєсь оксамиту чорного одынь нєть, хуста едwabная старая нєть, стыхаровъ підіачихъ старыхъ два полотєнныхъ ієсть, привилы и листы привилей на паркгамены князя Ярослава на ниву Селецкую (привилей на паркгамене на Дворыща Сухого (привилей о вольное воженє дровъ, привилей на паркгамене на островъ навболоты и иныхъ входовъ борovýchъ при Мотолі, привилей на Сушыцко на паркгамине писаныи,

привилей на паркгамене писаныи князя Ярослава о десятого осетра, привилей на паркгамене писаныи на озеро Мотольское о продуху, привилей на паркгамене писаныи Антоную Архимандрыты, судовыхъ листь на паркгамене князя Ярослава по островы подь монастыромъ, листь на паркгамене на двoryще Волвыцкое ку монастыру Лещинскому справы у фастыкулехъ завывенные, фастыкуль з листь на речы рожные (нетъ, на озера, боры и на иншыя речы и на перевозъ на рече Стыру и межды улесь и на десятого осетра), фастыкуль на дворъ Еченски и сеножать, фастыкуль справы Овсемеровское, фастыкуль о серебщизне и листь заручные, фастыкуль квитовъ поборовыхъ, другій фастыкуль на домъ Еченски, регестъ на даня Леща Буховцу, фастыкуль на Сушыцко, листь увязчыи на монастырь Лещински, фастыкуль листовъ з Полозовою и Ордою, регестъ Лещински, фастыкуль регестровъ и листовъ Лещинскихъ и сель того монастыра и аренды на озера, фастыкуль о озера Мотольскіе и подь монастыромъ у Орлице в обрубе, фастыкуль листовъ розныхъ заручныхъ, фастыкуль о прыдуху и Мотоле, инвентаръ поданя пана Терлецкого отцу Леонтыю ест. Монастыру в церкви евангеліе толковое ест, одинъ соборныйъ ест, охтайковъ два ест, на осмъ гласовъ, апостоль Петръ ест, одинъ трыодъ цветная одна, уставъ одинъ, прелогъ одинъ марцови, минея общая ест, минея Іюневая ест, суботникъ одинъ, псалтырь одинъ, у волтаре рызы китайчаныя злогоглавомъ обложены ест, стыхаръ полотны одинъ ест, петрахиль одамашки белой ест, орарь атласовый ест зав...

Престоль китайкою чырвоною обылеченыи неввесь на престо . . , крестъ деревянъ ест, келихъ и миска ценовая ест, ложка и звезда желе . . я ест, образы святое Пречыстое за престоломъ при стене на полотне малеваныхъ тамъ же у волтаре жертovníкъ полотномъ накрытыи ест, дvery царскіе, дvery сыверскіе полотномъ завешоны ест, посредъ церкви лихтаръ великій масянзцовы з шестма рурами на лине завѣшоны ест, образовъ великихъ намѣстныхъ пять ест, деисусъ ест, образовъ семь ест, надъ тыми образми распятые Хрыстова межу двумя образы святое Пречыстое и Іоанна Богослова подь тыми образми великими малыхъ образовъ празн . . ныхъ петнадтатъ ест, при нихъ завесець полотна сребраного с трыма крыжыками золотомъ шываныи нетъ, пры тыхже образехъ завесець китайчаныи одинъ, а полотенныхъ завесовъ чотыры ест, предъ тыми образами свечниковъ малеваныхъ тры, в нихъ рурокъ железныхъ до свечокъ семдесятъ ест, в тыхъ же свечниковъ пол . . нихъ малеваныхъ деревяныхъ десеть, в той же церкви у прыбытку полночномъ образовъ великихъ одиннадцатъ ест, тал

вся церковь ново збудовна з пятма верхами кѣанками ново побито, а середный верхъ баня белимъ... железомъ побита на той бане крестъ с пуклями позлотыстыми и ланцухами утвержонны, у тое церкви дѣры на завесохъ белимъ желѣзомъ обито з зацепкою съ пробоями двема и замокъ округлы в той каплицы ничего нѣтъ, въ томъ же м... тыру неподалеку церкви домъ новый збудованы подъ однимъ кѣахомъ, светлицъ дѣе, протывъ себе межы ными сени пры одной светлицы комора з восходу сонца в тыле тыхъ светлицахъ обудвухъ печи дѣе поливальные, оболонъ у вокнахъ се..., столовъ два, в томъ дому до сеней и до светлицы и до коморы дѣры на завесехъ и тры замки нутрые пры тыхъ дѣверехъ, а в томъ дому ничего нѣтъ, до того монастыру уездаючи надвороты звонница на ней звоновъ великихъ два, неподалеку тое звонницы стаенка малая тамъ же у монастыру при доме же изба чорная з сенми, лазня надъ рѣкою Пиною, пры томъ монастыру огородъ овощовый за кухнею надъ рѣкою Пиною, в немъ овощу ни у кого нѣтъ, тотъ монастырь з гаемъ и з садемъ около одылеванъ, протывъ того монастыра огороды и селищча бокомъ лежать одъ дороги, сухае которая ид... подъ монастырь, а другимъ бокомъ одъ реки Пины а концами однимъ одъ пана... а другимъ до мешчанъ королевскихъ Стасевичовъ, протывъ того монастыра Лещинского тутъ же за дорогою волока земли яко се сама в собе мае стенами около остененна лежить концемъ одъ дороги, которая подъ монастыромъ идеть а другимъ концемъ одъ волокъ местскихъ войтовскимъ а боками однимъ бокомъ одъ огорода мешчанина Пинского Милковича, а другимъ одъ поля Плявущинского другая волока за перелокомъ з одного боку земли королевского двора Селецкого, а другого боку одъ местскихъ пшуровъ однимъ концемъ... стены, которая идеть на перетокъ, а другимъ концемъ ажъ до границы Запольско(го). Пры месте Пинскомъ недалеко одъ паркану домъ Усечевски с пляцомъ и з садомъ и з огороды и з сѣножатю на врычпчу Убоюре межы Плещисче. Ку то(му) тежъ монастыру два острова за рекою округъ увесъ межы Орлицею и Струменемъ з озеры и сѣножатми. Къ тому тежъ монастыру два острова за (рекою) з землой з сѣножатми недалеко (отъ Горного и сѣножатъ надъ рекою подле млына пана Грыгоры Войны. Къ тому тежъ монастыру Лещинскому пять озеръ (у) Мотолѣ и за Мотолемъ островъ великий болшъ ста волокъ недалеко Пореча, з ко(торо)го бору дають шесть ведеръ меду. Имена къ тому монастыру здавна (нале)жачые:—село Овсемерово, в которомъ кгрунту земельного з людьми осе(лы)ми дворищъ тры и меповыте одно дворище Грыцковичъ, другое Хилим(ов)ское, третее дворище Суковичъ зо всими людьми на тыхъ трохъ дворищахъ

оселыми с платы и подданными и службами и вшелякими ихъ кгрунты землями, борами, лесами, сеножатми, зовсимъ на все яко ся в себе тые-тры дворышча мають, на тыхъ трохъ дворышчахъ Овсемерове людей дымовъ двадцать, которыхъ всихъ повинность дати пять ведеръ меду, овса две колоды, сена возовъ двадцать поданы грошей чтырнадсать за две медницы меду грошей сорокъ, за прыгонъ грошей двадцать, з дыму по одному селезню, яецъ по петнадцать, побору грошей двадцать, служба два чловеки на кождую неделю а з Суковичъ дворыща осели-мые платы подачками, службами, ловы и сеножатми и зо всимъ на все-якосе тое дворыще в себе здавна мело (Въ селе Волвичохъ ордовичъ зо всими кгрунты ку тому дворышчу належачыми с перевозомъ на реце-Стыру, на которомъ людей оселыхъ дымовъ пять, которые повинны давати в року копу и петдесать два грошы видеръ меду тры, овса маць осмъ, сена возъ десеть, угычу пятеро а попятнадцать яецъ то-локи два дни, а на будоване дерева и дровъ прыплавляты (Село По-таповичъ тамъ полъ дворышча прозываемого Молодовицкого на имя Новорайского зо всеми кгрунты ему належачыми, на которомъ людей оселихъ дымовъ осмъ, которые повинны давати меду ведеръ чотыры, овса маць осмъ, сена возовъ пять, подати грошей копа, з дыму по-курыцы на дило чоловикъ одынь на неделю толоки два дни (В селе Сухомъ по дворышча Горловского на которомъ дымовъ тры, с тое земли дають в року по сороку грошей Литовскихъ, ведро меду, в томъ же селе тые люде держатъ полъ дворыща Новорайского дають меду ведеръ чтыры службы чловекъ на кождую неделю грошей копа одна, овса маць осмъ, сена возовъ пять, з дыму по курыцы давали тые-люды з земли Могиленское по чтыры ведеръ меду (В томъ же селе Сухомъ дворыще Сквыково Полотковича на которомъ людей оселыхъ дымовъ семь, на дило ходыты черезъ неделю, топоръ одынь за пры-гонъ грошей пятнадцать поплату грошей семдесать, овса маць чтыры, сена возовъ пять, толокъ две, косыты поплавы квалтомъ полъ того дворыща в пусе лежать (полъ дворышча Тетмановского держыть чо-ловец Мыкита на полукоп грошей). В селе Сушыцку, которые отменомъ прышло отъ пановъ Воиновъ где поведаютъ были волокъ пять, на ко-торыхъ волокахъ тые люде сядятъ Игнатъ Мисевичъ держыть волокъ пулторы, платыть з ныхъ в рокъ грошей петдесать Ониско Мисевичъ полъ волоки держыть платыть з нее грошей петнадцать, овса мацу, сена возъ в неделю денъ одынь робыть, Иванъ Курыловичъ, а Евхимъ Олешковичъ держатъ в(оло)ку, плататъ з нее грошей полъ копы, овса две мацы, сена два возы на дело (?) дни, оденъ чловекъ в неделю Васко а Романецъ Сенковичи держатъ волоку, платятъ з нее полъ.

копы грошей овса две маце, сена возовъ два, человекъ оденъ в неделю, Кудорось полволоки держыть, поплату платыть з нее петнацать грошей, овса мацу, сена возъ оденъ, на дило оденъ день въ неделю, тые вси з волоки два дни с чымъ вкажутъ з тымъ всимъ. Тое архимандрыцтво Лещынское черезъ мене Михаила Шостовицкого дворанина его крл. милости есть подано, пры которомъ поданю моемъ на то(т)-часть были пры мне возны повету Пинского панъ Иванъ Рабко а панъ Ада(мъ) Шайтуръ, якожь тотъ инвентаръ поданя своего даль есмы ку записаню до книгъ кгородскихъ Пинскихъ подъ моею печатю и с подписомъ руки своей такъ тежь подъ печатми и с подписми руки возного и шляхты пры мне будучой. Писанъ у Пинску, року тысяча пятсотъ деветдесять пятого, мисяца Октебра семнадцатого дня Михаль Шо(сто)вицкіи, дворанинъ его королевской милости рукою, Семень Коза . . ки, возны повету Пинского властною рукою подписалъ, Иванъ Игна(то)вичъ Рабко, рукою власною подписалъ, Адамъ Шайтуръ, власною рукою подписалъ и тотъ инвентаръ за прозбою пана Александра Плетнецкого Игумена Лещынского Пинского у книги Кгородскіе Пинскі(е) вписанъ есть и сей выдымусъ с книгъ в року теперешнемъ тысяча шестсотъ пятнадцатого мисяца іюля трынадцатого дня подпечатю мое(й) Миколая Уельского Подстаростого Пинского и подписомъ руки мене Б(азы)ля Качановскаго Писара Кгородского Пинского стороны потребуемой выданъ есть. Писанъ у Пинску.

L. S.

II.

Выписъ с книгъ кгородскихъ замку господарского повету Пинского.

Лета отъ нароженья Сына Божьего тисеча шестсотъ одиннадцатого, мѣа Іюля двадцать пятого дня.

Пришедши до владу кгородского замку господарского Пинского передъ мене Александра Ратомского подстаростого Пинского отъ его милости вельможного княжати Юрья Кобытуовича Збаражского старосты Пинского и Сокальского установленного отецъ Германъ Тишкевичъ еремонахъ, оповедаль именовъ в Бозе велебного его милости отца Елисея Плетнецкого архимандрита монастыра Печерского Киевского и монастыра Лищенского Пинского церкви Успения Светое Пречистое и тое оповеданье свое на письме и с подписомъ руки своее ку записаню до книгъ кгородскихъ Пинскихъ даль тыми словы: Мой ласкавый вrade кгородский Пинский. Я еремонахъ Германъ Тишкевичъ именовъ в Бозе велебного его милости отца Елисея Плетнецкого архимандрита монастыра Печерского Киевского и монастыра Лещенского Пинского церкви Успения Светое Пречистое на местцу его ми-

лости в монастыру Лещу будучий оповедаю и жалую вашей милости за подданными церковными в селе Овсмерове у повете Пинскомъ лежащей мешкающими ку монастыру Лѣщенскому Пинскому прислухующими на имя за Савкою Мишкой Хилимономъ Гавриломъ Ивановичами за Андреемъ Фортелемъ Пашкомъ а Гарасимомъ Трушевичами у кривдеихъ нижей помененой яко мнѣ тые подданные монастырские вышей помененные того справу дали на земенина господарского писара земского повету Пинского на его милости пана Ивана Федоровича Велятицкого о томъ, што жъ в року теперешнемъ тисеча шестьсотъ одиннадцатомъ мѣа Іюля другоюнадцать дня снать ижъ за властнымъ посланьемъ и росказаньемъ его милости пана Ивана Велятицкого вранникъ дворца его милости неподалеку того села церковного монастыра Лещенского Пинского Овсмерова ново збудованого у повете Пинскомъ лежачого на имя Богданъ Козляковский с подданнымъ его милости в томъ же дворцѣ его милости мешкающимъ на имя з Иваномъ Будникомъ и з инышими подданными его милости пана Ивана Велятицкого Фадорскими, которыхъ они сами знаютъ имена и назвыська ихъ лепей вѣдають, пришедши кгвалтовне на кгрунтъ властный того села монастырского Овсмеровский на островъ врочищомъ на Кульбацѣ тамъ же на томъ островѣ на Кульбацѣ на полигумно подданныхъ монастырскихъ Овсмеровскихъ Савки, Мишка Хилимона а Гаврила Иванѣвичовъ клуню и в томъ гумне у два стоги пшеницу у стоги сладеную все накрешъ огнемъ попалили. Тамъ же неподалеку того жъ гумна и клуни на томъ же островѣ на кульбацѣ тыхъ же чотырохъ братениковъ Иванкевичовъ жита ихъ два стоги такъ же того жъ часу огнемъ попалили в котормъ гумне яко ми тые подданные Овсмеровские меновали, спалено пшеници всихъ тыхъ чотырохъ братениковъ копъ сорокъ, а на поли у тыхъ двоихъ стогахъ жита спалили копъ осмѣдесять. А ку тому тежъ того же року тисеча шестьсотъ одиннадцатого мѣа Іюля шестнадцатого дня тотъ же вранникъ и подданный его милости пана Ивана Велятицкого того жъ дворца его милости при томъ селе Овсмерове ново збудованого Богданъ Козляковский а Иванъ Будникъ с подданными его милости в селе Фадорахъ мешкающими на властномъ ихъ кгрунте церковномъ того же села Овсмерова сеножаты властную подданныхъ церковныхъ Овсмеровскихъ Андрея Фортеля Пашка а Гарасима Трушевичовъ на врочищу на Пугачовы Гнезде такъ же снать ижъ за властнымъ росказаньемъ его милости пана Ивана Велятицкого пана своего кгвалтовне покосили и сѣно тамъ же на той сеножати у стогъ зметали на которой сеножати тые подданные монастырские Овсмеровские яко они сами менують накошывають сѣна в каждый рокъ воевъ по двад-

цати с которое то сеножати снать ижъ его милость панъ Иванъ Велятицкий тыхъ подданныхъ Овсемеровскихъ вытиснути хочеть о што прошу абы тое оповеданье жалобы моее до книгъ кгородскихъ Пинскихъ записано было. Еремонахъ Германъ Тишкевичъ рукою. Што есть записано и сесь выписъ с книгъ подъ моею подстаростего печатью и с подписомъ руки писарское отцу еремонаху Герману Тишкевичу виданъ есть. Писанъ у Пинску. Миколай Келишъ писарь кгородский Пинский. (М. П.). Скорикговалъ с книгами Бармистый.

Выписъ оповеданья о спаленье гумна и поपालенье пшеницы в гумне и двохъ стоговъ жита отъ вранника пана Велятицкого подданныхъ Овсемеровскихъ Иванъевичовъ в року хѣі (1611), мѣа Іюля ѿ (12) дня, и о покошенье сеножати на вранищу на Пугачове Гнездѣ.

III.

Жякгимонт трети Божю милостью король полски, велики княз литовски, руски, пруски, жомойтски, мазовецки, ифлянтски, а швецки дѣдичный король.

Велможному Теодору Скумину воеводе Новгородскому старосте олитскому, юрборскому и нововолскому упрейме и верне нам милому, а в небытности упреймости твоей ино вранникомъ упреймости твоей кгородским новгородским урожоним Яну Керсновскому подвоеводему, Балтазару Змеевскому судьи и Яну Дрочиловскому писару моему того вѣдомост, иж архимандрит монастыра Печерского Киевского отец Елисей Плетенецкій и чернец Гермогенъ Тишкевичъ позывають перед суд упреймостей иверностей ваших подстаростего Пинского урожоного Миколая Ельского, якобы о выбитье зъ спокойного держанья з монастыра названаго Лещинского под Пинскомъ, и о речы рухомые золота серебра такъ церковныхъ, яко их власныхъ яко на тых позвехъ шырей описано ино. Яко ли естмо отцу Плетенецкому з ласки нашео архимандритство Печерское дали, тогды тот монастыр Лещенскій под Пинскомъ взяли есмо до волного шафунку нашего и вжо того монастыра Лещенскаго под Пинскомъ отец Плетенецкій будучы архимандритомъ монастыра Печерского въ Киеве держати с двема монастырами. А поготовю так далеко от себе будучими владати не можетъ... вси права такъ духовные яко и всякіе и уфалы соймовые не допускають и боронят, а Тышкевич не маючи на тотъ монастырь Лещинскій данины нашео Господарское привлащати собе того жаднымъ правомъ ни можетъ. Жачымъ такъ Олисей Плетенецкій архимандрит Печерскій у Киеве яко

и поминеный чернецъ Гермогенъ Тышкевич не маючи до монастыра Лещинского никоторого права позывати о выбытьи то и одного держанья и о жадные шкоды з монастыра Лещинского не могут, кгдаж есмо тот монастыр Лещинскій з ласки нашео Господарское привернули и надали черницом до монастыра Светое Троицы у Вилни и черезъ дворенина нашего в то ихъ увезати и подали велели водлугъ права и владзы намъ от пана Бога даное. Мели там на тот часъ прыподаню черезъ дворенина нашего монастыра Лещенского урожонный Миколай Елскій былъ тогда не з своое воли але з розказанья нашего на мѣстцу велможного княжати Юрья Зборазского крайчого корунного старосты Пинского, яко подстароста Пинскій чынечы досить повинности ураду своего быти мусел але ничего ни якихъ речей не брал и з спокойного держанья менованыхъ особ не выблял. Про то хочем мети и прыказуем упреймостямъ и верностямъ вашимъ абы есте тое справы яко вам не належачое не судили, але позваныхъ от року и позву волныхъ учынивши до нас Господаря отослали иначе того не учините для ласки нашео Господарское и с повинности своео.

Писанъ у Варшаве лета Бож. нарож. тисеча шест сот петнадцатаго мсца октебра петнадцатаго дня.

Лев Сапега канцлеръ вел. кн. Лит.

IV.

Инвентарь описанья монастыра Лещеньского будованья и кгрунтовъ до него належачихъ, а въ церкви аператовъ церковныхъ.

На первой аператы церковные.

На престоли евангелие на полъ десты писаное, желеизомъ оправное, крестъ деревеный, келихъ з мискою, з ложкою и двема коновочками малыми, цыновые, зарукавье двое—аксамитное старие, на престолѣ лихтаровъ мосадзовыхъ два, кадиланица мосадзовая старая, ризы четверо, одны чорного аксамиту, другие китайчаные старие, третие ризы мухояровые, четвертые ризы мухояровые-жъ злотоглавомъ обложонные, стихаръ дыаконски мухояровый, а другой свещенически полотеньный, патрахиль оденъ мухояровый, орарь китайчаный старый, оденъ завесь на налоецъ пстрый, престолъ китайкою чирвоною троху на верху накрыть, а вколо мухояромъ облечонъ, на переди запонка атласовая пстрая, тамъ же волтару жертovníкъ мухояромъ крытый чирвонымъ вколо двери сиверские полуаксамитомъ зеленымъ завишо-

ные, на престоли образъ Спаса светого, венцы сребромъ оправлены, на жертвеннику таблица образовъ, венцы сребромъ оправные, воздвиженіе чеснотъ креста, тамъ же волтару образовъ простыхъ неоправныхъ пять, в церкви самой образовъ великихъ оправныхъ сребромъ осмь, малыхъ образовъ чотырнадцать, на осми образахъ по одной гривенце сребраной, а на чотырохъ образахъ тыхъ же праздничныхъ гривенокъ чотырнадцать, а два образы неоправные, подъ образами великими завесцы полотняные, передъ тыми образами свечниковъ три малеваныхъ, въ нихъ рунокъ до свечъ семьдесятъ, а походныхъ свечниковъ малыхъ три. У прибытку полночномъ образовъ старыхъ неоправныхъ десеть, а малыхъ деветнадцать, тамъ же неоправныхъ свечъ у церкви поставныхъ семь, посередъ церкви лихтаръ мосязовый з шестма рурами, на лине завешонный, хорогъвей три на древцахъ малеваныхъ, а четвертая хороговъ надъ паномъ брестскимъ завѣшена, надъ тымъ же паномъ брестскимъ аксамитъ чорный з гербами до стены прибить; въ той церкви книги треоди двѣ, посная и цветная, друкованные, охтайковъ два писаныхъ на осмигласовъ, апостолъ друкованный оденъ, Петръ оденъ, а другій писанный, уставъ писанный оденъ и друкованный, трефологій списанный, миній оправныхъ девять, десятая минія старая, служебникъ друкованный оденъ, служебникъ писанный оденъ, часовниковъ друкованыхъ старыхъ два, амбонъ сукномъ чирвонымъ муравскимъ накрытъ, церковь сама съ трема верхами и ново кгонтами побита, бань три бѣлымъ желѣзомъ обиты, на средней бани крижъ желѣзный съ пуклями позлотистыми ланцухами утвержонный, до тое церкви двери на завесахъ бѣлымъ желѣзомъ обитые з защепкою с пробоями и з замкомъ внутрнимъ будованые. У монастыру неподалеку тое церкви светлица невеликая з сеньми з оболонами двема шкляными, двери на завесахъ желѣзныхъ, въ которой отецъ Титъ мешкае, другая светлица з сеньми, с коморою, з оболонами трема шкляными, комора безъ оболонъ, въ самой светлицы лавъ две, столъ великій, печь полевая, двери на завесахъ железныхъ, подле того дому домъ великій, светлицъ две, одна противъ другое з сеньми, одна меньшая с коморою, в ней оболонъ шкленныхъ две, противъ тое свѣтлицы столовая светлица, в ней печь простыхъ кахлей, з оболонами шкляными, двери на завесахъ железныхъ, з столомъ, з лавками, при томъ дому пивница, огурковъ солонихъ бочокъ две, за тымъ же домомъ кухня, подле кухни огородъ овощовый, лазня надъ рекою Пиною, броваръ, въ немъ чопъ старый, стайня з желобами, подле стайни пекарня з сеньми с печью волоскою, з столомъ однимъ, недалеко пекарни свиренъ на подклете нищимъ, подле свирна звонница на воротахъ, на звонницы звоновъ

семь, клепало деревяное, близу звонницы кельи три старыхъ. Тотъ монастырь з гаемъ и з садомъ около одылеванъ, противъ того монастыра огороды и селища бокомъ лежать отъ дороги Сухое, которая идетъ подъ монастырь, а другимъ бокомъ одъ реки Пины, а концами однимъ одъ монастыря, а другимъ одъ мещанъ королевскихъ Стасевичовъ, противъ того монастыра тутъ же за дорогою волока земли, яко се сама въ себе маеть, стенами около остененая лежитъ концемъ одъ дороги, которая подъ монастыремъ идетъ, а другимъ концомъ одъ волокъ мейскихъ войтовскихъ, а боками однимъ отъ огорода мещанина пинскаго Милковича, а другимъ бокомъ одъ полъ Плавуцинскаго, а другая волока за перетокомъ з одного боку земли королевское двора селецкого, а з другого боку отъ местныхъ шнуровъ однимъ концомъ отъ стены, которая идетъ на перетокъ, а другимъ концемъ ажъ до границы Запольское, при месте Пинскомъ недалеко отъ паркану домъ сеченьский з плацомъ, и з садомъ, и з огородами, и сеножатью на вричищу у Божоре межи плечищи. Къ тому тежъ монастыру обругъ увесь межи Орлицею, Пиною, и Струменемъ реками, з озеры и сеножатями. Къ тому тежъ монастыру Лещенскому пять озеръ у Мотоли и за Мотолемъ. Именья къ тому монастыру з давна належащыя, село Овсмеровское, въ которомъ къ грунту земленого з людьми оселыми дворищъ три, меновите одно дворище Грицковичи, другое Хилимоновское, третее дворище Суковичъ зо всеми людьми на томъ трехъ дворищъ оселыми с платы и подачками, службами и всякими ихъ кгрунтами, землями, борами, лесами, сеножатями и зо всимъ на все яко се тые три дворища сами въ себе мають. И на тыхъ трехъ дворищахъ во Овсмерове людей оселыхъ домовъ двадцать, которыхъ всихъ повинность дати пять ведеръ меду, овса две колоды, сена воевъ двадцать, подани грошей чотырнадцать, за две логвицы меду грошей сорокъ, за пригонъ грошей $\bar{\text{к}}\text{л}$ (12) з дыму по одному селезню, еецъ по петнадцати, побору грошей $\bar{\text{к}}$ (20), служба два чловеки въ каждую неделю. А з суковища особливе платять в року по $\bar{\text{б}}$ (70) грошей. В селе Тавровичохъ дворище Анаанское, одно з людьми на томъ дворищу оселыми, с платы подачками, службами и всякими ихъ повинностями, з грунтами и з землями, борами, лесами, ловами, сеножатями зо всимъ на все, яко се тое дворище само въ себе з давна мело. В селе Волвичохъ дворище Гордовичи зо всеми кгрунтами ку тому дворищу належащими и с перевозомъ на рецѣ Стыру на людей оселыхъ дымовъ пять, которые повинни давати в року копу . . . и $\bar{\text{н}}\bar{\text{к}}$ (52) гроши, ведеръ $\bar{\text{г}}$ (3) меду, овса маць осмъ, сена возъ $\bar{\text{г}}$ (10) утичу пятеро, а по петнадцати еецъ, только два дни, а будоване дерева и

дрова плавити. В селе Потаповичахъ полъ дворища, прозываемого Молодовецкого найма Новорайского зо всими кгрунты ему належащими на которомъ людей оселыхъ дымовъ, которые повинни давати ведеръ $\bar{д}$ (4) меду, овса маць $\bar{н}$ (8), сена поплаву возовъ $\bar{е}$ (5), грошей копу, з дыму по курицы, на дело чоловѣкъ $\bar{а}$ (1) в каждую неделю, толоки $\bar{к}$ (2) дни с чимъ кажутъ. Въ селе Сухомъ полъ дворища Горловьского, на которомъ дымы три, съ тое земли дають в року по $\bar{м}$ (40) гроши, ведро меду. Въ томъ же селе тые-жь люди держать полъ дворища Новорайского, съ котораго дають меду ведеръ $\bar{д}$ (4), служба чоловѣкъ на каждую недѣлю, грошей копа одна, овса маць осмь, сена возъ пять, з дыму по курицы тыежь люди даювали з земли Могиленское по чотыри ведра меду. Въ томъ же селе Сухомъ дворище Сквыково Полотковича, на которомъ людей оселыхъ дымовъ семъ, на дѣло ходити черезъ неделю, топоръ одинъ, на пригонъ гр. $\bar{еі}$ (15), поплату грошей $\bar{б}$ (70), овса маць $\bar{д}$ (4), сена возовъ $\bar{е}$ (5), толокъ две, косити поплавы квалтомъ, полъ того дворища впусте лежать, полъ того дворища Тельмановского держитъ чоловекъ Микита на полу копы грошей въ селе Сушицку, которое отменою пришло отъ пановъ Войновъ, где поведаютъ быть волокъ $\bar{е}$ (5). На которыхъ волокахъ тые люди сядятъ Игнатъ Мисевичъ полъ волоки держитъ, платитъ з нее грошей $\bar{еі}$ (15), овса мацу, сена возъ въ неделю, день одинъ работи, Иванъ Курило , . . . имъ Голишковичъ держать волоку, платятъ з нее . . . полъ копы, овса дають мацу чоловекъ ходитъ в неделю. Васко а Романецъ Сенковичи держать волоку, платитъ з нее . . . полъ копы, овса дають мацу человекъ ходитъ в неделю. Васко а Романецъ Сенковичи держать волоку, платятъ з нее полъ копы грошей, овса маць $\bar{к}$ (2), сена возъ одинъ, чоловѣкъ ходитъ в неделю. Кудорос пол волоки держитъ, платитъ з нее петнадцать грошей, овса даетъ мацу, сена возъ $\bar{а}$, на дело ходитъ день $\bar{а}$ (1) въ недели, тыежь все з волоки $\bar{к}$ они с чимъ укажутъ. При томъ же ман гумно, въ томъ гумне клуня, в оной клуни жита млочоного третинниковъ $\bar{кн}$, а в стоze жита коп $\bar{нѣ}$, гречки коп $\bar{кѣ}$, овса коп $\bar{еі}$, ячменю коп $\bar{ѣ}$, при томъ же гумне хлевъ, въ немъ быковъ третяковъ два, яловочка $\bar{а}$, корова съ телятемъ. Который сесь инвентаръ з самымъ манастыремъ Лещенскимъ данъ есть пану Лазовскому, под моею подстаростего печатью и с подписью руки и подъ печатами тежь возного и стороны шляхты на тотъ часъ при немъ подстаростимъ будучихъ. Писанъ въ Лещу року $\bar{ахк}$, месеца сентебра $\bar{а}$ дня.

V.

1669. 29 Dbra datowan Kopia Extraktu
z Xiąg Grodzkich Pinskiх y Przywilejow
od Krolow ich Mci Archimandrytom Lesze-
zynskim y Monastyrowi nadanych.

Выпись изъ книгъ Гродскихъ Замку
Господарского Повѣту Пинского.

Лѣта отъ нароженя Сына Божого тысяча шесть сотъ семдесятъ
второго, Мца Генвара девятаго Дня.

На рокохъ Гродскихъ въ Замку Господарскомъ Пинскомъ Мѣа
Генвара первого дня припалыхъ и Порадкомъ Правнымъ Судовне
отправованныхъ, передъ нами Александромъ Бушковскимъ Подста-
ростымъ Моисеемъ Колбомъ Судією, а Григоріємъ Казимеромъ Шир-
мою Писаромъ Урадниками Гродскими Повѣту Пинского, отъ Вель-
можного его Милости Пана Іана Кароля Млоцкаго Пинского Гельмет-
ского Старосты установленными постановивши се очевисто въ Бозѣ
Велебный его Милости отецъ Кассіанъ Соболевичъ намѣстникъ Архи-
мандріи Лещинское, именемъ ясне въ Богу Превелебного его Милости
отца Кипріяна Жоховского Кoadютора Митрополіи Кіевское Архиманд-
риты Лещинского, Привилей Наяснѣйшого Короля его Милости Ми-
хала пана нашего Милостивого конфирмаціи права на Архимандрію
Лещинскую подавъ ку актыкованю до книгъ Гродскихъ Повѣту Пин-
ского просячи, абы принять и до книгъ уписанный быль. Мы врадъ оно-
го принявши и оглядавши уписать есмо велѣли, который слово до слова
такъсе въ собѣ маеть: Michał z Bożey Łaski Krol Polski, Wielki Xñże
Littewski, Ruski, Pruski, Zmuydzki, Mazowiecki, Podlaski, Kiiowski
Wołyński, Podolski, Infflantski, Smolenski, Siewierski y Czernihowski,
Oznaymuemy tym listem naszym, komu to wiedziec należy teraz y
na potomne Wieki będącym Ludziom. Exordia Panowania naszego na
pomnożeniu y rosszyrzeniu Chmały Bożey zasadzając chętniesmy
przyieli panow rad y Urzędnikow naszych instancją y prozbe za Wie-
lebnym Xiądzem Cyprianem Zochowskim Zakonu Świętego Bazylego
Wielkiego Archimandrytą Leszczynskim y Świętego pisma Doktorem
w iednosci Świętey z Kosciółem Rzymshim zostaiącym Opotwierdzone
Praw Przywilegiow Dokumentow, Reskriptow, Dekretow Podrożnemi
Datami y Latami iakosię w samych naydować będzie Oryginałach
od Krolow ichmci Władysława Czwartego y Jana Kazimierza Ante-
cessorow naszych nadanych a Monasterowi z Archimandryi Liesz-
czynskiej Służących, iakie z Opokładaniem tych wszystkich Spraw

wiedzacie bydc całe y niepodczyrzane. Rękoma pomienionych Krolow ichmci podpisaneу Pieczęciami niektore wielką, niektore mnieyszą W°. X^a. Litta Obwarowane kazalismy ie wtę naszą Conffirmatia de verbo ad verbum wpisać, Ktore wpisuiąc każda posobie idąc Sprawa tak się w sobie maia.

Владыславъ четвертый Божію Милостію Король Польскій Великій Князь Литовскій, Русскій, Прусскій, Жомойтскій, Мазовецкій, Инфлянтскій а Шведскій, Готскій, Вандыльскій Дедичвый Король Обраный Великій Царь Московскій. Ознаймуемъ тымъ листомъ нашимъ кому бы о томъ вѣдати належало донесена намъ есть прозба именемъ Велебное Василисы Сапежанки Игуменьи Монастыра Виленского Святое Живоначальное Троицы и всѣхъ сестръ ее законныхъ паненъ чину Святого Великого Василия, абы есмо Пререченой Игуменье Монастырь Лещинскій въ Пинску лежацій одъ Найяснѣйшаго Короля его Милости Пана отца нашего доживотнымъ, а по смерти сестрамъ ее законнымъ, Правомъ Вечистымъ Конферованые на особы Велебныхъ отца Іосифа Велямина Рутского Архіепископа Митрополита Кіевского и Всея Руси, также отца Рафаила Корсака бывшего Епископа Галицкаго, а теперешнего Пинского и Туровского, сослужителя Митрополіи Кіевское, Архимандрита Виленского тое право влити изъ оного се зрѣчи позволили, якожъ Цессію на тотъ Монастырь Лещинскій именемъ Велебное игумени и сестръ ее помененыхъ на тое право передъ нами покладано жичачи мы, абы се за счастливымъ Панованемъ нашимъ въ Панствахъ нашихъ Хвала Божая помножене беручи Порадне се отправовала, маючи тежъ и тую вѣдомость же тотъ Монастырь водлугъ фундаціи старовѣчное мужскій, а не паненскій былъ ласкаве се до тое прозбы презъ пановъ Радъ и урядниковъ Двору нашего до насъ внесеное скланяемъ и тымъ листомъ нашимъ менованую цессію ствержаемъ, такъ ижъ одъ Даты того Листу Привилею нашего Велебнымъ Митрополиту Кіевскому и Епископу Теперешнему Пинскому тотъ Монастырь Лещинскій зъ Церковю зъ Грунтами Людьми Поддаными ихъ повинностями пашнею Дворною зъ Озеры Рѣками, Гатами, Борами, Лѣсами, сѣножатми и зо всеми до тое Церкви и Монастыра Лещинского прислухаючими пожитками такъ яко се здавна въ себе тотъ монастырь маєт и обнявши на себѣ держати и вшелякихъ пожитковъ зъ него приходачихъ уживати до животовъ своихъ, а по смерти ихъ законъ Регулы Святого Василия подъ прото Архимандритомъ въ едности святой зъ костеломъ Римскимъ будучіе за тымъ же теперешнимъ приведемъ нашимъ тотъ Монастырь во всемъ яко се въ собѣ маєт на себѣ обняти и вѣчными часы держати мають старшого зъ посродка себе безъ подаванія нашего и Найяснѣйшихъ Сукцессоровъ нашихъ, зъ вѣдомостью

однакъ про то Архимандриты самого въ едности светой будущою, обираючи, вшаъ же если бы помененные законники едности святое отступили, тогда той Монастырь Лещинскій знову се до диспозиціи нашеи и на яснѣйшихъ сукцессоровъ нашихъ ворочати маеть, на што для лѣпшого твердости дали есмо сес листъ привилей нашъ зъ подписомъ руки нашеи и зъ печатью W°. K°. Litt°. Писанъ у Краковѣ дня петнадцатого Мѣся Марта Году тысяча шестьсотъ тридцать третего Паноуваня Королевствъ нашихъ Польского и Шведского Першого року, Vladislaus Rex, Марціанъ Тризна Писаръ, *Pieczęć wisząca W°. X°. Litt°. Wielka. Potym Extrakt Confirmatiey na Archimandryi Leszczynska*. Выпись съ книгъ судовыхъ Земскихъ Повѣту Пинского. Лѣта отъ нароженя Сына Божого тысяча шестьсотъ сорокъ третего Мѣсяца Іюня пятого дня. На рокохъ судовыхъ Земскихъ о светой Троицы Римскомъ Святе припалыхъ и у Пинску Судовне отправованныхъ, Передъ нами Яномъ Кирдеемъ Гричиною Судьею, Владыславомъ Протосовичемъ Подсудкомъ, а Якобомъ Огородзинскимъ Писаромъ, Урадниками Судовыми Земскими Повѣту Пинского, Постановивши се очевисто Панъ Янъ Лукашевичъ слуга Велебного его Милости отца Миколая Ницефора Лозовского Архимандриты Лещинского Пинского Оповѣдалъ и пераблятамъ ку актыкованю до книгъ Земскихъ Повѣту Пинского подалъ, Привилей его Крл. Милости Пана нашего Милостивого его Милости отцу Лозовскому на рѣчь въ немъ нижей выражоную служацій и просилъ, абы тотъ Привилей его Королевской Милости принять и до книгъ уписанъ былъ. Мы Врадъ Тот Привилей его Королевской Милости принявши до книгъ уписать есмо велѣли и слово отъ слова такъ се въ собѣ маеть.

Władysław Czwarty z Bożej łaski Krol Polski wielki Xiñze Litewskie, Ruskie, Pruskie, Zmuydzkie, Mazowieckie, Inflantskie, Smolenskie, Czernihowskie, a Szwedski, Gotski, Wandalski Dziedziczny Krol. Oznaymuiemy tym listem naszym komu to wiedzieć należy Krolewskiej powinności należec to, Rozumiemy o tych rzeczach największe mieć staranie, które ku pomnożeniu Krola Krolow Chwały sciagaia się. Przeto gdy Wielebny w Bogu Ociec Rafał Korsak przesł Pinski y Turowski Episkop, a terazniejszy Archiepiskop Kiiowski, Haliski, y wszystkiew Rusi ku razszyrzeniu Chwały Bożej Żarliwoscia y intentia polożną rozbudzony Monastyr nazwany Leszczynski y Cerkiew przy nim założenia Przenajświętszey Panny w powiecie Piskim zaraz za Miastem samym Piskim leżący Onemu od nas na szczęśliwey koronaciey naszej prawem dożywotnim Confferowany postępiwszy na Metropolia chcąc y oto się staraiąc aby ten Monaster swego własnego pasterza miał, któryby obecnie w nim mieszkaiąc

o pomnozenie Chwały Bożej pełne staranie Czynił, Prawa swego dożywotnego na pomieneny Monastyr ustąpić y onego na Pobożnego Niceffora Łosowskiego Zakonnika Reguły Świętego Bazylego wlać umyslił, wnosząc do nas prozbę, abysmy na takowe ustąpienie, pozwolilismy osobliwy Przywilej nasz dali łaskawie do tak Pobożney intenciey skłoniwszy się na takową ustąpienie pozwolilismy y ninieyszym listem pozwalamy, mocą ktorego ustąpienia przez Wielebnego w Bodze Oyca Metropolitą porządkiem prawa ich duchownego uczynionego, a powagą ninieyszego Przywileiu naszego ma pobożny Niceffor Łosowski wzwyż mianowany Monastyr Leszczynski, Założenia przenajświętszey Panny ze wszystkimi dobrami y pożytkami do niego należącemi żadnych niewymuiąc y ni na kogo niezostawniając na się obిowski aż do zywota swego spokojnie trzymać y używać, tytułem Archimandryty zdawna od świętey pamięci krolow ichmci, y z Wielkich Kńżatt Litewskich Antecessorow naszych temu monasterowi nadanym przyiowski od tegoż wielebnego w Bogu Metropolity Pasterza swego poświęcenie nazywać, pisać y tytułować o pomnozenie Chwały Bożej według nauki Oycow świętych, świętey Cerkwie wschodniey starać zakonników podług możności, chować Pana Boga za najszczęśliwsze Panowanie nasze prosić, y posłuszeństwo we wszystkim Pomienionemu Wielebnemu w Bogu Oycu Metropolicie y successorom iego, y w iednosci świętey z kościołem Rzymskim będącym oddając, coby też kolwiek gruntow y pożytkow od tego monastera odeszło to wszystko Pobożny Niceffor Łosowski, iako Archimandryta tego Monasterya Leszczynskiego, dochodzić ma, a po śmierci onego, znouu ten Monaster Leszczynski ze wszystkim iako teraz ma w sobie, y napotem mieć będzie y może ma się wrocić do zakonników świętego Bazylego Unitow według Przywileiu od nas na szczęśliwey coronaciey naszej danego. Na co dla lepszey wiary Ręko się naszo podpisawszy Pieczęć W^o. X^a. Litt^o przycisnąć roskazalismy. Dan w Lepunach Dnia Dwudziestego Maia Roku Polskiego tysiąc szesćsett trzydziestego dziewiątego, Panowania naszego Polskiego siódmego, a Szwedzkiego, osmego roku. У того Привелею подпись руки его Королевской Милости теми словами: Vladislaus Rex и печать Великаго Князтва Литовского Канцелярія Большое, а другая подпись руки теми словами: Stanisław Naruszewicz pisarz. Который Привилей его Королевской Милости за поданемъ и прозбою Пана Яна Лукашевича до книгъ Земскихъ Повѣту Пинского есть уписатьъ, съ которыхъ и сей выписъ подъ нашими печатми и съ подписомъ руки мене писара въ Божѣ его милости отцу Миколаю Ницефору Лосов-

скому, Архимандриту Лещинскому, есть выданъ. Писанъ у Пинску. Якубъ Огородзинскій Земскій Пинскій Писарь. Pieczęci dwie przycisnionych w tyle tego Extraktu Correcta, skorykhował Stoianowicz. Potym idzie Przywilej na Monaster Leszczynski. Jan Kazimierz z Bożey łaski Krol Polski, Wielki Xñze Litewski, Ruski, Pruski, Zmujdzki, Mazowiecki, Inflantski, Smolenski, Czernihowski, a Szwedski, Gotski, Wandalski, Dziedziczny Krol. Oznaymuujemy tym listem naszym komu to wiedzieć należy, yż przełożono nam iest imieniem Duchowienstwa Ritus graeci w Uniey świętey będącego, iż miedzy inszemi dobrami Cerkiewnymi od nich odebranemi y Dysunitom przez diploma nasze, niedawnego czasu podanego, osóbliwie przez odeyscie Monasterya Leszczynskiego, w Powiecie Piskim leżącego, wielką ponoszą krzywdę, a za tym wniesiona iest do nas prosba, abysmy pomieniony Monaster Leszczynski, poniewaz tylko dla zatrzymania pokoju Pospolitego (który przecie niezatrzymany iest) Dysunitom exbenignitatem był podany, znowu do Rąk y possessii Duchowieństwa w Uniey świętey będącego przywrocili. Baczac tedy Słuszną Panov Rad y Urzędnikow naszych przy boku naszym na ten czas będących takowoprozbę Umysliłismy pomieniony Monaster Leszczynski Wielebnemu Gabrielowi Kołędzie Archimandrycie Berezwieckiemu dać y conferować iakoż tym ninieyszym Listem naszym daimy, y conferuujemy, ma y wolen będzie wielieny Gabryel Kołęda Archimandryta Berezwiecki tenze wyzey rzeczony Monaster Leszczynski ze wszystkiemi przynależnosciami y przyległosciami z Folwarkami, wsiami, poddanemi y ich powinnościami, gruntami oromemi y nie oromemi, ieziorami, stawami, rzekami, Młynami, Łasami, Borami, Łakami sianozęciami y inszemi wszelakiemi ingenere et specie pożytkami nie nie wymuiąc y ni na kogo nie zostawuiąc, ale tak, iako się te Dobra Leszcz zdawna w sobie miał y teraz mają y iako w dzierzeniu przeszłych Antecessorow, a mianowicie Wielebnego Jozefa Tukalskiego były na się obiowszy spokojnie trzymać y Używać aż do żywota swego mając staranie iako naypilnieysze koło monastera tamtego y wszelakiego w nim porządku przestrzegaiąc. Na co dla lepszey wiary Ręką się naszą podpisawszy Pieczęc W°. X^a. Litt^o, przycisnąc Roskaszalismy. Dan w Warszawie Dnia Dwudziestego Osmego miesiaca Sierpnia Roku Panskiego tysiąc szescsett Pięcdziesiąt pierwszego, Panowania naszego Polskiego trzeciego, a Szwedskiego Czwartego Roku. Jan Kazimerz Krol. Pieczęc mnieysza W°. X^a. Litt^o. wtyle nad pieczęcią tego przywilegiu Acticatio tymi słowy—roku tysiąc szescsett Pięcdziesiąt Pierwszego mċa Nowembra Dwudziestego Dnia, ten

przywilej iego krmci na Monastyr. Leszcz Imci Xiędu Kołędzie dany
 podano do Act przyioł: Stanisław Masalski Namiesnik Correxist Niek-
 raszewicz. Potym do wielmożnego Xnćia Radziwiła Canclerza W°. X^a. L°. Jako oekonomia na podanie. Jan Kazimierz... Wielmożnemu
 Albrychtowi Stanisławowi Radziwiłowi Xnżciu na Ołyce y Nieswieżu
 Canclerzowi W°. X^a. Litt°, Pinskiemu, Gniewskiemu, Tucholskiemu,
 Gieranowskiemu, Lipniskiemu Staroscie naszemu oekonomiey Kob-
 ryńskiej Administratorowi łaskę naszą Krolewską, Wielmożny Uprz
 nam miły. Z pewnych przyczyn Monastyr Leszczynski niedawnego
 czasu od unitow odebrany y Disunitom podany confierowalismy
 świeżą Wielebnemu Gabrielowi Kołędzie Archimandrycie Bierzewiec-
 kiemu ze wszystkimi przynależnościami y przyległościami tak iako
 się w sobie z dawnych czasow Dobra Leszcz miał y teraz maia.
 Ządamy przeto Uprzezmosci wa: y miec poniey chcemy, abyś nie
 oglądaiąc się na żadne Diplomata y Przywileia nasze pomienione
 Dobra Leszcz od przeszłego possessora Wielebnego Jozefa Tukalskiego
 tak iako wdzierzeniu iego były odebrawszy w moc y Possessią Wie-
 lebnego Gabryła Kołedy Archimandryty Berezwieckiego lubo sam
 przez się, lubo per Delegatum suum podać Roskazał ynaczyey nieu-
 czynisz Uprz: wa:, dla łaski naszej izpowinnosci Swey. Dan w Can-
 cellaryi naszej Dnia Dwydziestego osmego Mća Sierpnia, Roku Pan-
 skiego tysiąc szesćset Pięcdziesiąt pierwszego Panowania naszego
 Polskiego trzeciego, a Szwedzkiego czwartego Roku. Jan Kazimierz
 Krol. Pieczęć mnieysza W°. X^a. Litt°. Wtyle nad pieczęcią Atciatia
 temi stowy: Roku tysie szesćset Pięcdziesiąt Pierwszego Mca Nowem-
 bra Dwudziestego Dnia. Ten Uniwersał Jgo Krmci do iasnieswieco-
 nego Xnżcia Jemći Canclerza pisany do Akt podano. Przyioł Stani-
 sław Masalski Namiesnik. Potym Uniwersał do obywateliow Pin-
 skich sequitur. Jan Kazimierz z Bożej łaski, Krol Polski, Wielki
 Xnze Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Inflantskie, Żmuyd-
 zkie, Smolenskie, Czernihowskie, a Szwedzki, Gotski Wandalski Dzie-
 dziczny Krol. Wszem wobec y każdemu zosobna, a mianowicie Digni-
 tarzom Urzędnikom Ziemijskim Grodzkim, Rycerzstwu, Szlachcie y oby-
 wateliom Powiatu Pńskiego, Oznaymujemy, iż Lubosmy dla zatrzy-
 mania Pospolitego Pokoju zabiegaiąc dalszemu krwi Chrzescianskiej
 w Panstwach naszych rozlaniu na niektore Relligiey graeckiey pre-
 tensie pozwolili byli, y miedzy innemi Dobrami Cerkiewnymi Mona-
 styr Leszczynski w Powiecie Pńskim Ieżący, od unitow odebrać y
 Disunitom podać Roskazali, iż iednak clementia nasza namniey niez-
 miękczyła grubego narodu y owszem Traktamęt zborowski przez

nieustającą rebellią ich cale naruszony do tego nas przywiódł, że armis ich subigere musielismy. Przeto niewidząc żadney słusznosci, żeby pomienieny Monaster Leszczynski Antiquitus Uniey świętey poświęcony daley w rękę y Possessyey Disunitow zostawać miał, Umyslilismy go ze wszystkimi przynależnościami y przyległościami dać y Conferować wielebnemu Gabrielowi Kolendzie Archimandrycie Berezwieckiemu iakoż iuz osobliwym Przywilegiem naszym dalismy y Conferowalismy. Wydawszy list nasz do wielmożnego Canclerza W^o. X^a. Litt^o, Starosty naszego Piskiego, aby pomienione dobra Leszcz tak iako się w sobie z damnych czasow miały y teraz mają w moc Dzierzenie y possessiā Wielebnego Archimandryty Berezwieckiego podać rozkaz, co przywódcząc do wiadomosci W, W, chcemy mieć y rozkazujemy, abyscie Wier. W^a. iesliby Disunicy koło odbierania pomienionego Monastera od przeszłego Possessora Wielebnego Iozefa Tukalskiego chcieli iaką movere trudność wszelką Wielmożnemu Canclerzowi W^o. X^a. Litt^o, albo delegato iego byli pomocą do spokojnego według woli y deklaratiey naszej podania pomienionego Monasterya w possessiā Wielebnemu Archimandrycie Berezwieckiemu. Naco dla lepszey wiary, ręką się naszą podpisawzy, Pieczęć W^o. X^a. Litt^o, przycisnąc rozkazalismy. Dàw w Warszawie Dnia Dwudziestego osmego M^a sierpnia Roku Panskiego tysiąc szesćset piędziesiąt pierwszego Panowania naszego Polskiego trzeciego a Szwedzkiego Czwartego Roku. Jan Kazimierz Krol. Pieczęć mnieysza W^o. X^a. Litt^o. Acticatia tego uniwersału. Roku tysiąc szesćset piędziesiąt piérwsego, Mª Nowembra Dwudziestego Dnia. Ten Uniwersał j^o K^ormci do akt podany przysioł Stanisław Masalski Namiesnik. Correxít Niekraszewicz. Do tego Dekret Zoczewistey Controversii z wielebnym Oycem Tukalskim, ktorego series vei taka. Jan Kazimierz z Bożey łaski, Krol Polski, Wielki X^oñze Litt^o, Ruski, Pruski, Zmuidzki, Mazowiecki, Infflantski, Smolenski etc. etc., a Szwedzki, Gotski, Wandalski Dziedziczny Krol. Oznaymuiemy tym Listem naszym, komu to wiedzieć należy, iż gdy przed nami y sądem naszym Assesorskim odprawowałasię sprawa miedzy instygatorem naszym W^o. X^a. Litto^o, y Delatorem Wielebnym Xiędzem Gabryelem Kołędą Archimandrytą Berezwieckim y Leszczynskim Actorami, y Wielebnym Jozeffem Nielubowiczem Tukalskim, y Urodzonym Pawłem Drogomirem Olszewskim pozwanymi oto, yż pozwany Wielebny Tukalski Dobra cerkiewne z dawnych czasow do Uniey należące, y spokojne y dispositie y trzymaniu będące przywłaszczając do swojej Religiey Disunickiey podczas Rebelliey Kozackiey niewiedzieć iakowym sposobem y prawem zabrawszy Smiał przez czas niemały totrzywać

y z niey pożytki, przychody y podaczki wybierać, chłopy ciemęzyć, zboże, bydło, konie zabierać y różne cerkiewne rzeczy iako przedtym tak y teraz od obywatellow Pinskih za dzierzenia swego na cerkiew Leszczyńską nadane z Monastyra tego wyprowadzili y wywiezli. Acowiększa, iż wielebny Tukalski Zakonnika y pobożnego Kapłana Oyca Tyta iuż w leciech bardzo podeszłego z młodosci latt iego w Zakonie Świętego Bazylego w Uniey będącego, przez latt kilkodziesiąt w tym Klasztorze Leszczyńskim mieszkającego przy cerkwi gwałtem wziowszy niewiedzieć gdzie zaprowadził co czasu Prawa Szyrszey pokazano y dowiedziono będzie. A urodzony Olszewski niewiedziec za czym tam przemieszkuiąc pożytki sobie przywłaszczając Czynsze wszelakie, y miody od poddanych przychodzące wybierając y zbytki różne w tey Archimandryiey czyniąc, Na ostatek zboże Dworne wymłociwszy, Cyn, miedz, żelaza y Zamki zewsząd poodzierawszy y szkod niemało poczyniwszy wyprowadził y wywiozł. Ktore szkody na osobiwym Regestrze czasu Prawa specificowane y produkowane będą. Zostawszy tedy Wielebny Xiądz Kołęda Archimandryta Berezwiecki tych dobr należytym Possessore, a chcąc tak o spustoszenie onych o wywiezienie roznego na ten Monastyr Cerkiewnego nadania, y o cynsze wszystkie w Procesie y pozwie pomienione szkody, iako też o zaprowadzenie niewiedziec gdzie zakonnika, ktorego, aby stawili prawem szynie Wielebnego Tukalskiego, y Urodzonego Olszewskiego Tym pozwem Mandatem zapozwali na terminie ninieyszym spomienionego pozwu Mandatu iz Regestru sądowego przypadłym, zaprzywołaniem przez jenerała naszego Dwornego szlachetnego Adama Sovokę stron do prawa, od Aktora Wielebnego Xiędza Kolendy Archimandryty Berezwieckiego szlachetny Bylinski, za mocą do tey sprawy daną, a Wielebny Xiądz Tukalski sam personaliter y w osobie Urodzonego Olszewskiego przez szlachetnego Adama Domickiego Plenipotentu swego postanowili y prawnie z sobą rozprawowali. Gdzie naprzod Plenipotent Wielebnego Xiędza Kolendy iteruiąc propositia mandatową, Produkował przed nami przywilej nasz w Dacie Roku tusiąc szescsett pięćdziesiąt pierwszego Mca Sierpnia Dnia Dwudziestego osmego, Którym Archimandryją Leszczyńską Aktorowi Conferowalismy a za nim y possessją tey Archimandryiey. Przytym protestacyą z Xiąg Grodzhich Pinskih w Dacie Roku Tysiąc szescsett pięćdziesiąt pierwszego Mca nowembra Dwudziestego trzeciego Dnia, eonomine na Wielebnego Xiędza Tukalskiego y Urodzonego Olszewskiego o zabranie niesłuszne bezprawne różnych rzeczy w Monastyru u Cerkwi Leszczyńskiej zabrane, y

insze rożne Violentie, krzywdy, szkody poczynione y wzięcie zakonnika z tego monastyra zanesioną, a zatym cituiąc prawo statutowe Constitutie Seymowe, abysmy podług tey protestacy za zabrane rzeczy, poczynione szkody, wyhrane cynsze sowito, Przytym gwałtu Kop Dwanascie napozwanym Aktorowi wskazali, zakonnika Wielebnego Tytusa z tego Monastyra przez tegoż Wielebnego Tukalskiego wziętego przed sądem naszym postawić nakazali, Prawo y Possessią Wielebnego Xiędza Kolendy approbował, prosił y domawiał się. A plenipotent pozwanego przybytnosci samego Wielebnego Tukalskiego niewdawaiać się w controwersią, aforum Excipuiąc, podał obmowę na piśmie w te słowa wpisana. Jasnie Oswiecone Miłosciwe Xñże, Panie moy Miłosciwy. Dan mi iest mandat Ig^o Křmci Pana mego Miłosciwego od Imći Xiędza Gabryela Kolendy Archimandryty Berezwieckiego oto, iakobym ia Cerkiew, Monastyr y Archimandryią Leszczynską niewiedziec za iakim prawem zaiachawszy, naostatek wszystko ztamtąd wyprowadzić y spustoszyć miał, w ktorey sprawie stawiając, żetę Archimandryą Lezczynską z Łaski Ig^o křmci Pana mego Miłosciwego apromotiawaszey kñzney mści sobie przywieleąiem Conferowaną mam, przez lattdwie Possesorem iey byłem pcowiadam, będąc zas z niey expulsus przez imć Xiędza Kolendę, oco wprawie z imćią stoię. Teraz Zachowawszy omnia Benefitia juris, także ratione exceptionis naprzod forum excipuię y że go tu niemam Constitutio Roku tyziąc szesćsett Czterdziestego Pierwszego cituię, *Humiliter Upadaiąc* proszę waszey Xñzciey mći Pana mego miłosciwego, abym podług niey zachowany był. Po ktorey obmowy przeczytaniu, Plenipotent Aktora Wielebnego Xiędza Kolendy zadawał, iż tey że Constitutiei przez pozwaną stronę allegowaney Evidenter pokazuiesię, że tu w sądzie naszym o takowe Actie miedzy Unitami a disunitami zachodzące forum iest, zaczym abyśmy podług tey że Constitutiei Forum uznawszy w samey rzeczy żadney decisii nie czyniać na inquisitio do Urzędu grodzkiego Pńskiego odesłali prosił y domawiał się. Przy ktorey sprawy agitowaniu obecnym będąc Urodzony Enoch Kolenda Woyski Bracławski Przypowiadanie swoje czynił cum sollenni Protestatione *przeciw Wielebnemu Xiędzu Tukalskiemu, oto yż on w Protestacyach swoich niesłusznie y iniuriouse opisał, iakoby on niewiedzieć z ktorego powietu w Pinski Powiat pzyiechawszy miał wiolenter na Monastyr Leszczynski naiezdzać, zakonników tam na ten czas będących bić y mordować y rożne spolia na pomienionym Monasterze czynic, y to sobie appropriować, o kora takową niesłuszną y Honorowi swemu szliacheckiemu barzo dotkliwą y Urazliwą pomówkę, chcąc tak no-*

mine suo, iako y imieniem Wielebnego Xiędza Kolendy Archimandryty Leszczyńskiego Brata swego z pomienionym Oycem Tukalskim y do kogo mu więcej drogę Prawo Ukaże inforo fori czynię prosił y domawiał się, aby ta protestacya y manifestacya onego permodum interventionis przy tym dekrete zapisana była. My Krol przez panow Rad y Urzędnikow naszych Dwornych na sądy Assessorskie zasiadających tey sprawy przesłuchawszy y one z oczewistey Controwersy obudwu stron dobrze wyrozumiawszy, ponieważ wyraznie w tey Constitucyey przez pozwanego Wielebnego Tukalskiego agitowaney pokazuje się, że Aktie między osobami Uniatskimi a osobami Disunickimi zachodzące w sądzie naszym forum naznaczono iest, Przeto, stosując się do Prawa y teyże Constitucyey, Forum przed sobą uznawszy Prawa y possessię Wielebnego Xiędza Kolendy na tę Archimandryją Leszczyńską służące approbowawszy w samey sprawie, nie czyniąc żadnego rozsądku, zachowawszy wszystkie obrony prawne na obie strony w cale na inquisitią do Urzędnikow Grodzkich Pinskiich odsyłamy. Ktorzy o czasie wyjazdu swego z sobą zniozysię y onym obudwum stromam Listownie obwiesciwszy tam do cerkwi y do Monastyra Leszczyńskiego ziahać, inquisitią dostateczną w tych punktach, ieżeli Wielebny Tukalski y urodzony Olszewski z tego Monastyra rzeczy w proposityey Mondatowey y w procesie wyrażoną zabrali, Czysze, Dziakła od poddanych tamecznych wybierali y insze violentie poczynili, osobiwie ieżeli zakonnika Wielebnego Xiędza Tytusa w Uniey świętey będącego z tego Monastyra wyprowadzili, y gdzie zakonnik teraz iest ten, uczynić świadectwo udzi wiary godnych z obu stron stawionych (*praevis* iednak *super in corruptos testes iuramento*) Conditiey szlacheckiey pod sumnieniem, a prostey Conditiey z wykonaniem iuramentu wysłuchać, y każdego testimonium seorsive w Akt swoy inquisitorski wpisawszy, in ocluso rotulo donasznaznaczenia pewnego stronom stanowienia się terminu odesłać mają. Nieprzybycie iednak jednego z inquisitorow naszych nie temu Aktorowi szkodzić niema, ale ci ktorzy ziają, ten Akt inquisitorski *continuare* powinni będą. Protestacyę Albo interwencyą przez urodzonego Kolendę Woyskiego Bracławskiego przeciwko Wielebnemu Tukalskiemu zanesioną zachowując *salve inforo fori* przymuiemy mocą ninieyszego Dekretu naszego, do ktorego Pieczęć W^o. X^a. Litt^o, przycisnąć roskazalifmy. Dan w Warszawie Dnia siódmego M^{ca} Marca Roku Panskiego Tysiąc szesett Pięćdziesiąt wtorego Panowania Krolewstw naszych Polskiego trzeciego, a Szwedzkiego czwartego Roku. Albrycht Stanisław Radziwił Canclerz W^o. X^v. L^o., Krzystof Antoni

Obrynski Pisarz Dekretowy W°. X°. L°, Correxist Strebeyko Pieczęć większa W°. X°. L°. Nakoniec Consens Przewielebnemu Xiędzu Kolendrie wszytkiey Rusi Metropolicie ad ceden Archimandryi Leszczynskiey inpersonam Wielebnego Xiędza Zochowskiego tak sis w sobie mający. Jan Kazimierz z Bożej łaski Krol Polski, Wielki Xiñze Litewski Ruski, Pruski, Zmuidzki, Mazowiecki, Inflanski, Smolenski Cernihowski, a Szwedski, Gotski, Wandalski Dziedziczny Krol. Oznajmujemy tym Listem naszym komu o tym wiedzieć należy, iżesmy pozwolili y ninieyszym Listem naszym pozwoliamy Przewielebnemu w Bogu Xiędzu Gabryeliowi Kolendzie wszytkiey Rusi Metropolicie aby mógł z prawa dożywotniego na Archimandryą Leszczynską sobie służącego z Rzecią Ustąpić y wlewek prawny na osobę Wielebnego Xiędza Cypriana Zochowskiego zakonu Świętego Bazylego sacra Theologia Doktora Uczynić, mocą ktorego wliwku prawnego Legitime w sądzie należnym coram officio spiritali Uczynionego ma y wolen będzie wysz mianowany Wielebny Xiądz Cyprian Zochowski zakonnik Reguły Bazylego świętego w Uniey świętey z kościołem Katholickim będący Przerzeczoną Archimandryą Leszczynska zewzystkimi ingenere et specie przynależnościami zdawna y teraz do tej że Archimandryey należącemi na się obiowszy one spokojnie trzymać Administrationem spiritalium et Regimen temporalium revum mając wszeliakich sobie pożytkow ztamtąd aż do żywota swego wynaydować salvis omnibus iuribus et immunitatibus ecclesia iuris Regis atque Reipublicae per omnia manentibus. Nato dla lepszej wiary Rękę się naszą podpisawszy Pieczęć W°. X°. L°. przycisnąć poskazalismy. Dan w Warszawie Dnia Dwudziestego Dziewiątego Mća Augusta Roku Panskiego Tysiąc szescsett szesćdziesiąt osmego Panowania Krolewstw naszych Polskiego y Szwedzkiego Dwudziestego Pierwszego Roku. Jan Kazimierz Krol. Cyprian Paweł Bratowski Refferendarz y pisarz W°. X°. Litt°. Pieczęć wielka W°. X°. Litt°. My tedy Michal Krol, Stasując się częścią do tych przywilegow od Antecessorow naszych Krolow ichmsci Polskich nadanych we wszystkich Punktach clavzulach Kontentach y paragrafach ten nasz przywieley Confirmacyiny approbuemy Contirmujemy częścią do confederacyey blisko przeszley gdzie jura unitorum y archimandrya Leszczynska do unitow należąca salvovane przy pomienioney Archimandryey Leszczynskiey wiecznemi czasy Unitom, a Dożywotnim prawem Pomienionego wielebnego Xiędza Cypryana Zochowskiego Archimandrite terazniejszego Leszczynskiego y ponim inperpetuum successorow non obstantibus qvibusvis od Disunitow incontrarium iuribus Privi-

legis Rescriptis od nas albo najasniejszych Krolow imće Polskich Wielkich Xiążąt Litewskich Successorow naszych nulliter et illegitime inprabinelicium Ynitorum obtentis zostawniemy y zachowuiemy, Naco dla lepszey wiary Ręką się naszą podpisawszy Pieczęć W^o. X^a. Litt^o, przycisnąc roskazalismy. Dan w Krakowie na seymie szczęsliwey Coronathey naszej Dnia Dwudziestego Dziewiątego M̄ca Oktobra Roku Panskiego tysiąc szesett sześćdziesiąt dziewiątego, Panowania naszego Pierwszego Roku.

У тоє Конфірмаціи подписъ Руки его Королевской Милости въ тые слова Михалъ Кроль, А Печать мнѣйшая Вел. Кнѣзт. Лит. притиснена естъ. Валеріанъ Станиславъ Юдицкій, Архидіаконъ Виленскій Писаръ W^o. X^a L^o. Который же тотъ Привилей его Королевской Милости Конфірмаціи за поданемъ и просбою Особы вышъ мененое до книгъ Гродзкихъ Повѣту Пинского естъ уписанъ съ которыхъ и сей выписъ подъ печатми нашими Урадовыми и съ подписомъ руки Писарское Іасне въ Богу превелебному его Милости ксендзу Кипріанови Жохѡвскому Кoadіутѡрови Метрополіи Кіевское Архимандрите Лещинскому естъ выданъ. Писанъ у Пинску.

Григорій Казимеръ Ширма
Писаръ Гродскій Пинскій (L: S:).

Сообщилъ Членъ-Соревнователь А. Миловидовъ.

